

Можемо дійти висновку, що застосування інструментів нетарифного регулювання ЗЕД – невід’ємна складова торгівельних відносин між нашою державою та ЄС. Для України найбільш вагомою нетарифною перепорою став недостатній обсяг тарифних квот. Державна регуляторна політика України є обмеженою, так як дане питання лежить в площині повноважень органів Союзу.

Отже, бачимо, що методи нетарифного регулювання мають значний вплив на міжнародну торгівлю та користуються все більшим попитом, хоч і мають деякі недоліки, які варто вдосконалити для підвищення результативності їх застосування. В умовах воєнного стану заходи нетарифного регулювання ЗЕД (крім державного експортного контролю) не застосовуються при здійсненні митного оформлення лікарських засобів, що дозволені для виробництва та застосування в Україні й внесені до Державного реєстру лікарських засобів. До того ж, Кабінет Міністрів України спочатку дозволив тимчасове відстрочення сплати митних платежів при імпорті продуктів харчування та інших товарів першої необхідності й скасував заходи нетарифного регулювання, а пізніше – дозволив здійснювати митне оформлення імпорту шляхом подання попередньої декларації та розширив перелік товарів, щодо яких дозволяється відстрочення сплати митних платежів.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність» від 16.04.1991 р. № 959-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/959-12#top>
2. Угода про технічні бар’єри в торгівлі від 15.04.1994 р. № 981_008. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/981_008#Text
3. ЄС скасував на рік всі мита і квоти на експорт з України. URL: <https://www.epravda.com.ua/news/2022/05/24/687396/>
4. Скасування імпортих мит для України: що це означає на практиці? URL: https://biz.ligazakon.net/analytics/211819_skasuvannya-importnikh-mit-dlya-ukrani-shcho-tse-oznacha-na-praktits
5. Панасейко І. М., Губа М. О. Проблеми нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності в умовах дії зони вільної торгівлі між Україною та ЄС. *Бізнес Інформ*. 2017. № 2. С. 50–54.
6. Дяченко О. В. Національні регулятори зовнішньоекономічної діяльності України. *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки*. 2015. № 5. С. 76–79.

Мураховець Юлія Юрійвна,
студентка 4-го курсу факультету цивільної та господарської юстиції
Національного університету «Одеська юридична академія»

Науковий керівник: к.ю.н., доцент, доцент кафедри господарського
права і процесу Гофман О. Р.

ОСОБЛИВОСТІ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

В сучасному світі існує низка факторів, які прямо опосередковано впливають на економічний стан кожної з держав: кількість та якість природних, трудових ресурсів, обсяг капіталу країни, технології. Але існує непереборна сила чи форс – мажоні обставини, які неможливо передбачити. В випадку України, 24 лютого 2022 року стався переломний момент не тільки для політичної та соціальної, а й економічної структур.

Підтримка українського бізнесу є важливим завданням для забезпечення економічної спроможності нашої країни протистояти викликам війни. Навіть у нинішніх складних умовах держава робить доступні кроки для підтримки компаній, які опинилися в складних умовах.

Нині держава розробила ряд засобів підтримки для фізичних осіб підприємців та юридичних осіб:

Індивідуальні підприємці I та II груп у період дії військового стану та протягом року після його закінчення звільняються від сплати єдиного соціального внеску;

Підприємства та індивідуальні підприємці III групи звільняються від сплати єдиного соціального внеску за працівників, які вступили до лав збройних сил та інших збройних формувань (у тому числі територіальної оборони). Мито оплачує державу;

Відкладення сплати податків всім підприємствам, які може їх платити;

Скасування всіх заходів нагляду над ринком і споживачем в усіх питаннях, крім регулювання цін і контролю над ціноутворенням. Вже запроваджено мораторій на перевірки всіх видів бізнесу.[1]

На початку весни 2022 року українська влада почала закликати підприємців, які знаходяться у безпеці, повертатися до роботи. За словами прем'єр – міністра України Дениса Шмигала, від цього залежить перехід країни на економіку воєнного часу. Бізнес як важли-

вий інструмент держаної економіки повинен наповнювати бюджет, сплачуючи податки, давати робочі місця та забезпечувати населення необхідними товарами чи послугами.

За результатами опитування членів Американської торгівельної палати, на сьогодні повноцінно функціонують 60 відсотків компаній, ще третина працює частково, 5 відсотків тимчасово призупинили діяльність і лише 1 відсоток – повністю припинили роботу. Зараз до роботи повернулися більш як 80 відсотків підприємств.

Також варто зазначити, що з моменту повномасштабного вторгнення росії в Україну було зареєстровано майже 150 тисяч нових бізнесів, з яких 132 тисячі – це фізичні особи – підприємці.

При цьому щомісяця кількість реєстрацій нових бізнесів лише зростає, а у перший тиждень серпня було зафіксовано найбільший показник – 5 306 нових ФОПів. Для порівняння – в останній мирний тиждень ця цифра складала – 5230 нових ФОП.

За перший місяць війни український бізнес втратив більше, ніж за два роки пандемії. Обсяг завданої шкоди та довгострокові наслідки оцінити важко, адже бойові дії на території країни тривають.

За оцінками Національного банку, під час війни економіка України втрачає 50% «невиробленого» ВВП. [2]

Слід зазначити, що серед новостворених юридичних осіб, зареєстрованих у період з 24 лютого 2022 року, 78% становлять благодійні фонди, громадські організації та органи місцевого самоврядування. 22% нових зареєстрованих юридичних осіб в Україні є комерційними. Найбільш численними є такі види діяльності:

- вирощування зернових, зернобобових та олійних культур;
- неспеціалізована оптова торгівля;
- комп'ютерне програмування;
- будівництво житлових та нежитлових будівель;
- оптова торгівля зерном, необробленим тютюном, насінням та кормами для тварин.

За короткий проміжок часу в сфері бізнесу з'явився новий сталий принцип «взаємодопомоги». Очевидно, що мікро та малий бізнес зараз переживає складні часи, аніж великі компанії, адже їхній запас міцності значно менший. Тим паче, що оцінка підприємцями власної фінансової стійкості в умовах війни закономірно погіршується. Але навіть в таких умовах як великий, так і малий бізнес намагається максимально підтримувати персонал.

Малий і середній бізнес намагається підтримати своїх працівників, але його можливості значно менші. Менше третини працівників отримують повну зарплату, а третина допомагає працівникам з переїздом і житлом. Однак кожен п'ятий представник малого чи середнього бізнесу вже не має можливості виплачувати зарплату працівникам. Переважна більшість запропонувала своїм працівникам неоплачувану відпустку, і лише 8% просто звільнили. Близько половини малого та середнього бізнесу скористалися запропонованою державою допомогою у розмірі 6, 5 тис. грн для тих, хто втратив роботу через війну, через систему «єПідтримка».

Слід зазначити, про економічний спад внаслідок окупації значної частини регіонів, де функціонують важливі підприємства та організації. Кабінет міністрів, в свою чергу, запустив програму евакуації приватних підприємств із «гарячих» точок країни в західні регіони. Ця програма покликана зберегти стратегічно важливі виробництва та робочі місця до повної перемоги України. Однак з часом постає все більше запитань щодо алгоритму дій з «економічної евакуації».

У першу чергу державну допомогу на вимушене переселення отримують стратегічно важливі підприємства та підприємства, які виробляють товари першої необхідності (хліб та інші продукти харчування, питну воду, одяг тощо) для забезпечення потреб цивільного населення та військовослужбовців.

Власник або керівник підприємства, яке не може працювати через військові дії, але бажає і може продовжувати діяльність в іншому місці, може заповнити анкету з інформацією про підприємство.

Після підтвердження заявки та уточнення всіх деталей організаційна група з Мінекономіки та відповідною військово – цивільною адміністрацією в західних областях України знаходить приміщення, які відповідають потребам для розміщення відповідного підприємства.

Після узгодження параметрів розташування з підприємством держава допомагає перевезти техніку та працівників на нове місце.

Зі свого боку, керівництво та члени податкового комітету Верховної Ради максимально підтримують ініціативу та роблять усе, щоб програма стала реальним робочим інструментом і допомогла зберегти українські підприємства.

Важливою проблемою слід виокремити ризики «втрати» керівника та кадрові ризики. По факту, керівників підприємств, після поста-

новки на облік у ТЦО, намагаються не залучати виконання обов'язку з несення військової служби. Однак це питання, яке потрібно вирішувати по існуючій процедурі (бронювання військовозобов'язаних) та впевнено працювати далі. Повинен завжди існувати запасний варіант у випадку «втрати» керівника. Момент мобілізації співробітників слід враховувати з точки зору механізму бронювання працівника. Підприємство має подати відповідні документи про бронювання. Важливим є те, що керівник має своїм підписом підтвердити це в трудовому договорі, в противному випадку буде притягнутий до кримінальної відповідальності. [3]

Не на користь розвитку бізнесу може відіграти ненадійність контрагентів. Надійний контрагент у минулому, може не виконати умови договору. Тому потрібно приймати кроки щодо мінімізації ризиків у цьому напрямку: звернути увагу на поставки з відстрочкою платежу, переукласти договір (змінивши умови), зробити перевірку надійності клієнтів, перевірити наявність підписаних первинних договорів.

Неприбутковість досі залишається істотною проблемою, що спричиняє припинення роботи більшості підприємств, установ та організацій. В умовах воєнного стану функціонування бізнесу більше пов'язано з інстинктом «самовиживання», аніж рейтинговий прорив. Підприємці стараються перекваліфікуватись та змінити своє направлення, розраховуючи на потреби населення.

Повноцінне відновлення роботи українського бізнесу поки що на етапі активного відновлення. Війна створила чимало проблем навіть для підприємців, які провадять діяльність в умовно безпечних регіонах.

Відтік персоналу, проблеми з доставкою товарів, значне підвищення цін, від'їзд більшості клієнтів та зниження платоспроможності тих, хто лишився – це не повний перелік проблем.

Аналізуючи вищевикладений матеріал, можна дійти до висновку, що український бізнес, незважаючи на зовнішні фактори може існувати, розвиватись та інвестувати все більше. Для цього держава запропонувала варіанти вирішення проблем, підприємці, в свою чергу, обирають зручніший та ефективніший спосіб.

На думку експертів головне прорахувати всі ризики, адже це є основою безпеки бізнесу. Керівник повинен прослідкувати чи все під контролем, проаналізувати всі помилки, скоригувати всі дії і знову повернутися до роботи. Не менш важливим аспектом є своєчасне бронювання керівників та працівників від мобілізації.

Сьогоднішній діалог підприємців і держави більше зосереджений в податковому плані. Не збільшення фіскального навантаження. Відновлення відшкодування ПДВ – важливі умови для розвитку.

В умовах воєнного стану законодавство для бізнесу змінюється щодня. Держава створила велику кількість можливостей. Тому слід зважити наявні ризики та скористатися всіма доступними стимулами та перевагами для розвитку бізнесу. Економіка повинна працювати.

ЛІТЕРАТУРА:

1. <https://business.diia.gov.ua/wartime>
2. <https://www.bbc.com/ukrainian/features-60757453>
3. https://biz.ligazakon.net/analitics/212816_bezpeka-bznesu-pd-chas-vyni-top-10-porad-kervniku

Непийвода Анна Володимирівна,

*Студентка 4-го курсу факультету прокуратури та слідства
(кримінальної юстиції) Національного університету
«Одеська юридична академія»*

Науковий керівник: к.ю.н., доцент, доцент кафедри господарського права і процесу Згама А. О.

УКЛАДЕННЯ ГОСПОДАРСЬКОГО ДОГОВОРУ: ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ

Питання, які стосуються господарського права займають багатьох спеціалістів, а також людей, котрі прагнуть краще розібратися в деталях цієї галузі, а саме укладання господарських договорів відіграє важливу роль.

Для того, щоб краще розібратися з даною темою, необхідно спочатку надати визначення господарському договору. Він представляє собою певне господарське правовідношення між двома або більше суб'єктами, зміст якого є безпосередньо їх договірні майнові зобов'язання діяти певним чином, наприклад: передати і прийняти майно, виконати роботу, надати послуги тощо.

За загальним правилом, встановленим Цивільним кодексом України (далі- ЦК України), договором визначається домовленість двох або більше сторін, спрямована на встановлення, зміну або припинення цивільних прав та обов'язків. [1]